
Z prac Prezydium NRA : wystąpienia Prezydium NRA do niektórych naczelnym organów administracji państwowej

Palestra 29/3-4(327-328), 75-79

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

§ 27

Okręgowa rada adwokacka lub komisja działając w trybie § 20 uchwały ocenia kandydata bezpośrednio po przeprowadzeniu z nim rozmowy na podstawie całości okoliczności sprawdzonych zgodnie z § 24, § 25 i 26 niniejszej uchwały w punktach w skali od 1 do 10, przy czym 1 stanowi najniższą ocenę, a 10 ocenę najwyższą.

§ 28

Ocena przydatności dokonana przez okręgową radę adwokacką jest ostateczna.

Przy rozpoznaniu ponownego wniosku o wpis na listę aplikantów adwokackich kandydat podlega ponownie ocenie przydatności do zawodu na zasadach ogólnych.

§ 29

Z czynności swych okręgowa rada adwokacka (komisja) sporządza protokół, w którym przedstawia istotne informacje o przebiegu rozmów z poszczególnymi kandydatami, poczynione spostrzeżenia co do ich cech osobistych (§ 24 i 25) oraz prawdziwości odpowiedzi na zadane pytania.

Wyciąg z protokołu dołącza się do akt osobowych kandydata.

§ 30

Traci moc instrukcja Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 25.X.1982 r. w sprawie stosowania § 61 regulaminu aplikacji adwokackiej i egzaminu adwokackiego z dnia 2.X.1982 r. w sprawie powoływania oraz zakresu i sposobu działania komisji rady adwokackiej oceniającej przydatność kandydata na aplikanta adwokackiego do zawodu adwokata.

§ 31

Uchwała wchodzi w życie z dnem 1 stycznia 1985 r.

B. Z PRAC PREZYDIUM NRA

1.

Wystąpienia Prezydium NRA do niektórych naczelnych organów administracji państwowej

Obywatel STANISŁAW GĘBAŁA
Minister Pracy Płac i Spraw Socjalnych
Warszawa

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej zwraca się do Obywatela Ministra w następującej kwestii:

W czasie wizytacji przeprowadzonej przez Izbę Skarbową w zespołach adwokackich w Izbie Adwokackiej Radomskiej wymierzono należności z tytułu obciążeń tych zespołów na Państwowy Fundusz Aktywizacji Zawodowej. Zdaniem Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej ustawa o Państwowym Funduszu Aktywizacji Zawodowej nie dotyczy w ogóle zespołów adwokackich, ponieważ:

1. zespoły adwokackie wykonują swoją działalność w ramach i na podstawie ustawy-Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124 z 1982 r.). Zespoły adwokackie zostały powołane do świadczenia pomocy prawnej, nie prowadzą zaś działalności gospodarczej i nie osiągają zysku. Stanowisko takie zajmuje również Ministerstwo Finansów w kwestii nieobciążania podatkiem dochodowym zespołów adwokackich (pismo Ministerstwa Finansów z dnia 3.X. 1984 r. — Departament Dochodów Państwa P.D. 8-721-371/84);
2. wynagrodzenie adwokatów-członków zespołów adwokackich jest uzależnione między innymi od wysokości wpłat dokonywanych przez klientów za świadczone usługi prawne i wynika ono z zapotrzebowania społeczeństwa na te usługi. Nie jest ono zatem wielkością stałą i nie może być przez zespół adwokacki regulowane, gdyż zespół adwokacki ma obowiązek świadczenia pomocy prawnej każdemu zgłaszającemu się do zespołu, opłaty zaś za te czynności są regulowane rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności zespołów adwokackich. Podnieść należy, iż wynagrodzenia adwokatów-członków zespołów nie są wypłacane z funduszu plac, lecz z obrotów powstałych z opłat klientów.

Jak wynika z protokołów wizytacji zespołów adwokackich, wymierzone wpłaty na PFAZ stanowią różnicę procentu wzrostu wynagrodzeń w dwóch kolejnych latach i procentu wzrostu obrotów. Dotychczas wymierzone obciążenia na PFAZ w Izbie Radomskiej stanowią w przybliżeniu jedną trzecią wynagrodzenia adwokatów w skali rocznej.

Tak wielkie obciążenie doprowadzi zespoły adwokackie do katastrofy finansowej. Podnieść należy, że w przedsiębiorstwach państwowych obliczone wpłaty na PFAZ nie mają bezpośredniego wpływu na wysokość wynagrodzenia pracowników. W zespołach adwokackich nastąpi drastyczny wzrost kosztów w postaci wpłat na PFAZ.

Tak znaczny wzrost kosztów zespołów adwokackich spowoduje negatywne społeczne skutki polegające na tym, iż zespoły nie będą miały środków na zapewnienie właściwych warunków, w jakich obywatele będą korzystali z pomocy prawnej zespołów adwokackich. Ustalenia więc dotyczące obciążenia zespołów adwokackich na PFAZ są pozbawione podstawy prawnej, zespoły adwokackie bowiem nie są organizacjami społecznymi ani też organizacjami zawodowymi prowadzącymi działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy o PFAZ.

Nie znajduje też ono uzasadnienia ekonomicznego, wręcz przeciwnie — prowadzić może jedynie do ograniczenia pomocy prawnej i likwidacji zespołów adwokackich, będących jedyną uspołecznioną formą wykonywania zawodu adwokata.

Skutki omawianej na wstępie decyzji sięgają więc również do sfery organizacji pomocy prawnej w polskim systemie prawnym.

W tych warunkach uprzejmie proszę Obywatela Ministra o zajęcie stanowiska w sprawie niezasadności obciążania zespołów adwokackich wpłatami na PFAZ.

Do wiadomości:

- 1) Podsekretarz Stanu Obywatel Bronisław Cias.

Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów
Obywatel BRONISŁAW CIAŚ
Warszawa

W nawiązaniu do przeprowadzanych rozmów w Ministerstwie Finansów w sprawie ujednoczenia praktyki podatkowej wobec zespołów adwokackich i organów

samorządu adwokackiego szczebla okręgowego i w świetle dokonanej analizy wykików kontroli finansowych dokonywanych przez izby skarbowe — Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej przedkłada swe stanowisko wobec następujących problemów:

A. W ZAKRESIE ZAWODOWYM

1. Podatek od wynagrodzeń

Niektóre izby skarbowe zakwestionowały dotychczasową wieloletnią praktykę nieobciążenia tym podatkiem z tytułu utraconych zarobków funduszu urlopowego, funduszu socjalnego i ryczałtu z tytułu nie udokumentowanych drobnych wydatków. Ekwiwalent za utracony zarobek wprowadzony został rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. Nr 1 z 21 stycznia 1982 r., poz. 9, § 8) i dotyczy sytuacji, w której adwokat wykonuje czynności zawodowe w innej miejscowości niż siedziba zespołu. Ponieważ treść tego przepisu zobowiązuje go do doliczenia ekwiwalentu do wynagrodzenia, można więc uznać, że proponowane obciążenie podatkiem od wynagrodzeń jest uzasadnione, i tym samym uznać, że ekwiwalent ten stanowi składnik wynagrodzenia zarówno w zakresie opodatkowania, jak i w zakresie uprawnień emerytalnych; dotychczas nie miało to miejsca. W tych warunkach proponujemy, aby uznanie, że istnieje obowiązek podatkowy również od kwot ekwiwalentu, weszło w życie z dniem 1 stycznia 1985 r. i aby od tego samego dnia wliczony on był na przykład do podstawy emerytalnej czy podstawy wymiaru renty jako składnik wynagrodzenia.

2. Fundusz urlopowy

W obowiązującym w zespołach adwokackich systemie wynagrodzeń nie ma zastosowania ogólna zasada, że pracownik otrzymuje wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej przeciętnemu wynagrodzeniu z okresu ostatnich 3 miesięcy zatrudnienia. W rezultacie w okresie urlopu adwokat — z uwagi na specyfikę zawodu — może nie otrzymać wynagrodzenia, albowiem wysokość zarobku jest uzależniona od wpłat dokonanych przez klientów. Z tych względów w roku 1967 fundusz urlopowy został wprowadzony jako nowa instytucja uchwałą Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 22 lutego 1967 r., zatwierdzoną przez Ministra Sprawiedliwości decyzją z dnia 21 kwietnia 1967 r. Obowiązująca obecnie uchwała NRA z dnia 11 grudnia 1982 r. (regulamin rachunkowości zespołów adwokackich — § 7 zał. Nr 1) podjęta została po uzgodnieniu z Ministerstwem Finansów i utrzymała ona w mocy instytucję funduszu urlopowego, określając jego cel i zasady. Nadała mu ona charakter socjalny, a nie świadczenia za pracę. Świadczenie to wypłaca się bezpośrednio przed rozpoczęciem urlopu wypoczynkowego (§ 9 pkt 7 cyt. regulaminu). Opłata ta obciąża koszty administracyjne, odmiennie niż wynagrodzenie adwokata. Wobec więc takiego charakteru prawnego i finansowego funduszu urlopowego, brak jest podstaw do objęcia go podatkiem od wynagrodzeń.

3. Fundusz socjalny

Tworzenie funduszu socjalnego jest fakultatywne dla zespołów adwokackich (§ 10 uchwały NRA z dnia 11.XII.1982 r. — regulamin rachunkowości zespołów adwokackich — zał. Nr 1). Przeznaczony jest uchwałą zespołu wyłącznie na cele o cha-

rakterze socjalnym dla niektórych adwokatów, członków zespołu, jak również adwokatów-emerytów, b. członków zespołu adwokackiego. Fundusz ten nie jest wykorzystywany przez bezpośrednią wypłatę pieniędzy adwokatowi, lecz na pokrycie kosztów, np. dopłatę do wczasów, zagraniczne środki lecznicze, pokrycie kosztów nabycia leków itp. cele. Wypłata z tego funduszu nie ma charakteru świadczenia za pracę i tym samym nie może podlegać opodatkowaniu podatkiem od wynagrodzeń.

4. Ryczałt z tytułu drobnych wydatków

Ryczałt ten stanowi składnik kosztów poniesionych przez adwokata przy prowadzeniu sprawy na podstawie § 16 wyżej cyt. regulaminu. Z uwagi na oczywisty charakter kosztów, które nie są wynagrodzeniem, podatek od wynagrodzeń nie może być pobierany.

B. W ZAKRESIE SAMORZĄDOWYM

1. Dodatek za pełnienie funkcji w organach samorządu adwokackiego

Organami samorządu adwokackiego są: zespoły adwokackie, sądy dyscyplinarne, okręgowe rady adwokackie, komisje rewizyjne oraz organy adwokatury na szczeblu centralnym: Naczelna Rada Adwokacka, Wyższy Sąd Dyscyplinarny, Wyższa Komisja Rewizyjna. Stanowiska funkcyjne w tych organach w sposób istotny ograniczają możliwość wykonywania zawodu, a więc uzyskiwania obrotów i wynagrodzenia za wykonywanie pomocy prawnej. Z tych względów dodatek za pełnienie tych funkcji stanowi jakby ekwiwalent za utracony zarobek. W stosunku do kierowników zespołów adwokackich wypłacany on jest z kosztów zespołu. Charakter tej funkcji jest zbliżony do funkcji administracyjnej. W tych warunkach zasadne wydaje się stanowisko, że dodatek za kierownictwo zespołu powinien być obciążony podatkiem od funduszu płac, tak jak to ma miejsce w stosunku do pracowników administracyjnych zespołu.

W stosunku do członków organów okręgowych rad adwokackich i organów adwokatury oraz wizytatorów i stałych wykładowców kształcenia aplikantów i doskonalenia zawodowego, spełniających swe funkcje na rzecz organów samorządu adwokackiego nie mających charakteru jednostek gospodarki społecznej nie prowadzących działalności gospodarczej, zastosowanie powinno mieć zwolnienie od podatku od funduszu płac. Stanowisko takie zajęte już zostało przez Ministerstwo Finansów — Departament Dochodów Państwa w piśmie z dnia 10 czerwca 1977 r. (PD-II/725-64/77).

2. Koszty własne kształcenia aplikantów adwokackich

Aplikanci adwokaccy są przyjmowani na listę aplikantów przez okręgowe rady adwokackie. Rady te prowadzą proces nauki zawodu i są dla aplikantów adwokackich pracodawcą w rozumieniu kodeksu pracy. Okręgowe rady adwokackie delegują aplikantów adwokackich okresowo do zespołów, stosując zasadę rotacji, delegują również aplikantów adwokackich do sądów, prokuratur i arbitrażu gospodarczego na praktyki.

Wynagrodzenie aplikantów adwokackich wypłacane jest z budżetu Naczelnej Rady Adwokackiej. Zarówno NRA jak i okręgowe rady adwokackie, jako jednostki nie prowadzące działalności gospodarczej, są zwolnione od podatku od funduszu płac. Ponadto należy podnieść, że zdaniem Predyzium NRA adwokatura, z uwagi na to, iż sama ponosi wszelkie koszty związane z kształceniem aplikantów, powinna analo-

gicznie, tak jak inne zawody, korzystać z preferencji w tym zakresie.

W chwili obecnej adwokatura kształci aplikantów adwokackich i koszty kształcenia ich wynoszą w skali rocznej około 70 mln złotych. Podatek od funduszy płac wyniósłby 14 mln złotych w skali rocznej. Kwota tego rzędu umożliwi kształcenie większej liczby aplikantów, a tym samym wykonanie zaleceń Rady Państwa w tym zakresie.

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej uprzejmie prosi o zajęcie stanowiska w przedstawionych problemach po wysłuchaniu uzupełniającej argumentacji przedstawicieli Prezydium, a nadto zwraca się o to, aby ustalenie przez Ministerstwo Finansów charakteru obciążeń podatkowych obowiązywało wszystkie organy samorządu adwokackiego jednolicie od 1 stycznia 1985 r.

2.

Program zadań z działalności Komisji d/s Współpracy z Zagranicą NRA

Na posiedzeniu Prezydium NRA w dniu 6 grudnia 1984 r. Przewodniczący Komisji d/s Współpracy z Zagranicą adw. Zbigniew Czerski przedstawił ramowy plan wizyt delegacji zagranicznych i wyjazdów adwokatury polskiej za granicę.

W roku 1985 przewiduje się zaproszenie do Polski delegacji adwokatury węgierskiej, rumuńskiej i francuskiej.

Przewiduje się wymianę bezdewizową adwokatów polskich z adwokatami jugosłowiańskimi.

W dziedzinie wymiany publikacji przewiduje się prenumeratę czasopisma wydawanego przez IBA „International Bar News- Legal Practitioner”.

Czasopisma wydawane przez adwokatury krajów socjalistycznych otrzymywać będziemy w drodze wymiany za „Palestrę”.

Zorganizowanie rewanżowego pobytu delegacji adwokatury austriackiej (czteroniedniowy pobyt dla 10 osób) postanowiono powierzyć Okręgowej Radzie Adwokackiej w Rzeszowie.

W ramach poszerzenia kontaktów zagranicznych związanych z pomocą prawną dla obywateli obu państw postanowiono nawiązać kontakt z adwokatą radziecką za pośrednictwem Iniurkollegium w Moskwie.

ORZECZNICTWO SĄDU NAJWYŻSZEGO

1.

GŁOSA

do uchwały Sądu Najwyższego
z dnia 21 września 1983 r.
III CZP 44/83 *

Teza glosowanej uchwały ma brzmienie następujące:

Postanowienie o wszczęciu postępowania wyjaśniającego na podstawie art. 34 § 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nie-

* Uchwała ta opublikowana została w OSNCP 1984, nr 4, poz. 48.